

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันศุกร์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖

อ.พ. ๑/๒๕๔๖

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อกำหนดให้ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น (เพิ่มมาตรา ๙๘/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาคกรบองค์คณะ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้บังคับครบห้าปี ศาลยุติธรรมจึงต้องจัดให้มีผู้พิพากษานั่งพิจารณาคดีคกรบองค์คณะ แต่เนื่องจากในขณะนี้อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมีไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น แต่ในการแต่งตั้งต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ เพื่อรองรับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลคกรบองค์คณะและเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อพระราชบัญญัติ และวันใช้บังคับ

๒.๑ ชื่อพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” (ร่างมาตรา ๑)

๒.๒ วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๓. เนื้อหา

๓.๑ กรณีที่มีเหตุผลจำเป็นในทางราชการ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับและเป็นกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นในทางราชการ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ แต่ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด (ร่างมาตรา ๓) เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๘/๑

๔. บทผู้รักษาการ

ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา และประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖

“เอกสารประกอบการพิจารณา”

จัดทำโดย

นางสาวสุภาวดีจิตต ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายสุรรัตน์ หวังต่อลาก นิตกร ๗ นางสาวบงกช วงษ์ไทย วิทยากร ๕
นางสาววีรนุช หมั่นทอง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการคลังและงบประมาณ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๘

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
	- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
	- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔
	- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๑
	๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง	๑๑
	๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง	๑๑
	- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง	
	ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๑๒
	- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม	๑๒
ส่วนที่ ๒	ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว	๑๕
ส่วนที่ ๓	ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๙
	- ข้อมูลทั่วไป	๑๙
	- จำนวนผู้พิพากษาแยกตามชั้นเงินเดือน	๒๐
	- จำนวนผู้พิพากษาจำแนกตามชั้นศาล	๒๑
	- อายุของผู้พิพากษาประจำศาลในแต่ละรุ่น	๒๒
	- สำเนา ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล พ.ศ. ๒๕๔๕	๒๓
ภาคผนวก :	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓	(๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๖

เหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีว่า โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาคกรบองค์คณะ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้บังคับครบห้าปี ศาลยุติธรรมจึงต้องจัดให้มีผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาพิพากษาคดีกรบองค์คณะ แต่เนื่องจากในขณะนี้อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมีไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น แต่ในการแต่งตั้งต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ เพื่อรองรับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลกรบองค์คณะและเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ และมีมติอนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๖ (ฝ่ายกฎหมาย) ไปพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าววาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๖ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการ และกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย

๑. นายวิษณุ เครืองาม	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายชจิตร์ ชัยนิคม	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสุรสิทธิ์ นิตวุฒิวรรักษ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
*๖. นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
*๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๘. ว่าที่พันตรี สรชาติ สุวรรณพรหม	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายเจริญ จรรย์โกมล	๑๐. นายชัยนาท พันทวงษ์
๑๐. นายเชน เทือกสุบรรณ	๑๑. นายเชาว์ ผ่องบุรุษ
๑๓. นายนาวิ ศรีนุชศาสตร์	๑๔. นายบุญเดิม จันทะวัฒน์
๑๕. นายบุญส่ง ชำนาญกิจ	๑๖. พันตำรวจเอก ปรีดี เจริญศิลป์
๑๗. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	๑๘. นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค
*๑๙. นายไพจิตร ศรีวรขาน	๒๐. นายมงคล กิมลุนจันทร์
๒๑. นาวาอากาศโท รวยลาภ เขี่ยมทอง	๒๒. พลเรือโท โรช วิภัติภูมิประเทศ
๒๓. พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์	๒๔. นายวินัย แสนนิยม
๒๕. พลตรี ศรชัย มนต์วิวัฒน์	๒๖. นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ
๒๗. นายสัญญาชัย วงษ์สุนทร	๒๘. นายสาธิต ปิตุเตชะ
๒๙. นายสิทธิโชค อัครดิถกุล	*๓๐. นายสืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล
๓๑. นายสุรชัย เป้าจรรยา	๓๒. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์
*๓๓. นางสาวอำพา วาณิชชัชวาลย์	๓๔. นายอิทธิเดช แก้วหลวง
๓๕. นายเอกพล ยวงนาค	

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วยรายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในคราวประชุมเดียวกัน โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง แล้วได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครึ่งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด

* กรรมการในสัดส่วนของรัฐสภา

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และส่งให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญวุฒิสภาคณะใดหรือจะตั้งคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ และในคราวประชุมคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันอังคารที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ทั้งนี้ ในคราวประชุมคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันพุธที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานศาลยุติธรรมมาชี้แจง และสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ดังนี้

(๑) เนื่องจากในขณะนี้อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่มีอยู่ ๒,๖๘๐ อัตรา มีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับผู้พิพากษาประจำศาลที่มีอยู่ก็ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และการแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ต้องรอกำหนดเวลาตามกฎหมาย ทำให้มีคดีตกเป็นภาระแก่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเป็นจำนวนมาก และเป็นอุปสรรคต่อการนั่งพิจารณาพิพากษาคดีครบองค์คณะด้วย จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(๒) ภายในระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กฎหมายใหม่นี้มีผลใช้บังคับ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นในทางราชการ สามารถแต่งตั้งข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนดให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ ทั้งนี้ เพื่อรองรับการนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วไม่ค้างศาลเป็นจำนวนมาก

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๗๗ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ อนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๖ (ฝ่ายกฎหมาย) ไปพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ตรวจพิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ. และสำนักงบประมาณ) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และ คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญ คือ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อให้สามารถแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนดเวลาสามปี ตามกฎหมาย โดยกำหนดให้ ก.ต. มีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นในทางราชการ ทั้งนี้ เพื่อรองรับ การนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะตามที่มาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้ การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาครบองค์คณะเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้บังคับ ครบห้าปี ศาลยุติธรรมจึงต้องจัดให้มีผู้พิพากษานั่งพิจารณาพิพากษาคดีครบองค์คณะ แต่เนื่องจาก ในขณะนี้อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับผู้พิพากษาประจำศาลที่มีอยู่ก็ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจ พิจารณาพิพากษา และการแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ก็ต้องรอกำหนดเวลาตามกฎหมาย ทำให้มีคดีตกเป็นภาระแก่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเป็นจำนวนมาก และเป็นอุปสรรคต่อการนั่งพิจารณาพิพากษาคดีครบองค์คณะด้วย จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ

๒. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สำนักงบประมาณ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

(๑) เห็นด้วยที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพรรคคีของศาลเป็นไปตามมาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) สำหรับการกำหนดช้อยกเว้นให้ ก.ต. สามารถแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นโดยไม่ต้องรอกำหนดเวลา (๓ ปี) นั้น เนื่องจากระยะเวลาที่กำหนดไว้เดิมมีเหตุผลสนับสนุนในเรื่องของวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ ทักษะและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้พิพากษาศาลสามารถพิจารณาพิพากษาพรรคคีได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนต่อสถาบันตุลาการ ดังนั้น การกำหนดช้อยกเว้นดังกล่าวจึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้พิพากษาประจำศาลที่สมควรได้รับการยกเว้นระยะเวลาการดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

อนึ่ง สำนักงบประมาณมีความเห็นเพิ่มเติมว่า หากการดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรมจะได้มุ่งเน้นให้มีการประนีประนอมข้อพิพาทมากยิ่งขึ้น อันจะมีผลให้ลดปริมาณคดีชั้นสู่ศาล ก็น่าจะเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาการจัดให้มีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะที่มีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งด้วย

๒.๒ สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีความเห็นดังนี้

(๑) การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลเป็นเวลา ๓ ปี เพื่อให้ผู้พิพากษาดังกล่าวได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานจริงในศาลตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนด และมีการประเมินความเหมาะสมก่อนที่จะได้รับการเสนอแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นนั้น ถือเป็นสาระสำคัญในการปรับปรุงระบบการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตั้งแต่เริ่มแรกซึ่งจะเป็นผลดีสำหรับการบริหารงานบุคคลในระบบผู้พิพากษาอาชีพและระบบการแต่งตั้งเป็นระบบปิด

(๒) การกำหนดให้ ก.ต. มีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลเพื่อให้สามารถแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้เร็วขึ้นตามเหตุผลความจำเป็นของทางราชการ อาจมีปัญหาอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหาความล้าสมัยและการเลือกปฏิบัติในการพิจารณาแต่งตั้ง ปัญหาการรับเงินเดือน การปรับเงินเดือน ตลอดจนการเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล และผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้น

(๓) ขณะนี้ได้มีบทบัญญัติตามกฎหมายหลายฉบับ เพื่อช่วยแก้ปัญหาอัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นไม่เพียงพอ ได้แก่ การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลชั้นต้น และให้มีอำนาจหน้าที่ในการนั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น รวมทั้งให้มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสำหรับผู้พิพากษาคนเดียว ส่วนผู้พิพากษาประจำศาลแม้จะเป็นเจ้าของสำนวนทำการพิจารณาพิพากษาคดีไม่ได้ แต่เป็นองค์คณะร่วมกับผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นได้ จึงน่าจะช่วยแบ่งเบาภาระงานในศาลชั้นต้นได้ในระดับหนึ่ง ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ น่าจะเป็นปัญหาชั่วคราว ในระยะเริ่มแรก

ที่บทบัญญัติต่าง ๆ เพ็งมีผลบังคับใช้ ประกอบกับเพ็งมีการขยายอัตรากำลังข้าราชการบรรจุใหม่ได้ไม่นาน ทำให้เติบโตไม่ทัน

๒.๓ คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีความเห็นดังนี้

(๑) ในการพิจารณาพิพากษาคดี คุณภาพของคำพิพากษามีความสำคัญมาก และคุณภาพของคำพิพากษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้พิพากษาซึ่งพร้อมทั้งความรู้ในต้วบทกฎหมาย ประสบการณ์การใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย การใช้ดุลพินิจ และวุฒิภาวะ ตลอดจนจริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้พิพากษา

(๒) เพื่อประกันคุณภาพของคำพิพากษาในระบบผู้พิพากษาอาชีพ (Career Judge) ของต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้นั้น จะต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เพื่อสั่งสมประสบการณ์ เพื่อบ่มความพร้อม ตลอดจนตรวจสอบจรรยาบรรณ ความประพฤติปฏิบัติของผู้พิพากษา ในขณะที่ผู้ที่มีสิทธิได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นของไทย มีเวลาบ่มความพร้อมเพียง ๔ ปี กล่าวคือ เป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา ๑ ปี และเป็นผู้พิพากษาประจำศาล ๓ ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สั้นมากสำหรับผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ดุลพินิจพิจารณาพิพากษาคดีที่ผลการตัดสินอาจเป็นโทษปรับ จำคุก หรือประหารชีวิต

(๓) ประเทศไทยก็ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพของคำพิพากษาในศาลชั้นต้น ดังเห็นได้จาก การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๓๔ (๒) บัญญัติให้มีผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งแต่งตั้งจากผู้พิพากษาที่มีอายุ ๖๐ ปี ทำหน้าที่นั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมแก่ประชาชน

(๔) การที่กำหนดให้ ก.ต. มีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และทำให้ประชาชนไม่มีหลักประกันความเป็นธรรมในเรื่องคุณภาพของคำพิพากษา การปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีให้รวดเร็วขึ้น จึงควรใช้วิธีการอื่นที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรม

๒.๔ กระทรวงยุติธรรม ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตดังนี้

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นมาตรการในการเพิ่มอัตรากำลังของผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเพื่อให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลมีผู้พิพากษารบองค์คณะตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป และทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่มีข้อพึงระมัดระวังเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษา เนื่องจากผู้พิพากษาประจำศาลอยู่ในชั้น ๑ และเมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นจะอยู่ในชั้น ๒ ซึ่งอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจะแตกต่างกันมาก

(๒) ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หากแต่งตั้งผู้ที่มีประสบการณ์หรือวุฒิภาวะน้อยอาจทำให้เกิดอุปสรรคในการพิจารณาพิพากษาคดี สมควรที่จะวางหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน

๒.๕ คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๖ (ฝ่ายกฎหมาย) พิจารณาแล้ว มีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

ประเด็นอภิปราย

(๑) จำนวนผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นไม่เพียงพอต่อการพิจารณาและตัดสินคดี ความที่มีจำนวนมากขึ้น การรับผู้พิพากษาใหม่ให้ครบจำนวนอัตราว่างที่มีอยู่ไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้นแม้จะเร่งรัดแล้วก็ตาม เพราะต้องการควบคุมมาตรฐานโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหากปล่อยให้อยู่ในภาวะเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งจะมีผลเสียหายกับการอำนวยความสะดวกและประชาชนเป็นอย่างมาก

(๒) ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาและตัดสินคดี ควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม หากลดระยะเวลาการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นลง สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้พิพากษาที่ได้รับการยกเว้นให้ชัดเจน แม้จะเห็นว่าการลดระยะดังกล่าวจะไม่กระทบกับคุณภาพของผู้พิพากษามากนักก็ตาม เพราะเท่ากับไปใช้หลักเกณฑ์เดิมก่อนที่จะใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ นอกจากนี้ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล ควรได้รับการฝึกอบรมทั้งวิชาการที่ทันสมัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติที่มีความเข้มข้นกว่าในภาวะปกติ รวมทั้งควรส่งเสริมในด้านคุณธรรมและจริยธรรมไปด้วย

(๓) สำหรับแนวทางการแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เห็นควรกำหนดเป็นดังนี้

(๓.๑) การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๖ เดือน และการให้ ก.ต. พิจารณายกเว้นระยะเวลาดังกล่าวควรให้พิจารณาเป็นรายบุคคลมิใช่เป็นเพียงหลักเกณฑ์กลาง และถ้ามีผู้พิพากษาคณบดีที่มีความรู้ความสามารถจริง ๆ สมควรจะต้องพิจารณาให้เป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากกรณีปกติด้วยและการกำหนดหลักเกณฑ์ของ ก.ต. สมควรประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

(๓.๒) การกำหนดให้ผ่านการพิจารณาพิพากษามาไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คดี โดยเป็นคดีแพ่งอย่างน้อย ๕๐ คดี นั้น สมควรระบุให้ชัดเจนว่า “การผ่านการพิจารณาพิพากษาคดี” ให้หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาคดีอย่างครบกระบวนการ หรือการจัดทำคำพิพากษาดำเนินคดีด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมอย่างแท้จริง

(๓.๓) ร่างมาตรา ๓ ไม่สมควรบัญญัติให้นำบทยกเว้นรวมอยู่ในวรรคเดียวกัน สมควรกำหนดเป็นวรรคใหม่ต่างหาก และให้กำหนดบทเฉพาะกาลให้ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เพียง ๕ ปี ในช่วงขาดแคลนอัตรากำลังผู้พิพากษา

มติคณะกรรมการกลั่นกรอง

(๑) เห็นควรอนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ คณะที่ ๖ (ฝ่ายกฎหมาย) ไปพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(๒) ปัจจุบันมีคดีที่ค้างการพิจารณาในศาลเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการฟ้องร้องเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมและคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสามแสนบาท สมควรหาวิธีการลดจำนวนคดีชั้นสู่ศาลหรือลดกระบวนการพิจารณาคดีให้เร็วขึ้น เช่น เพิ่มจำนวนเงินในคดีมโนสาเร่จากเดิมไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือลดการพิพากษาจากเดิม ๓ ชั้นศาล ให้เหลือ ๒ ชั้นศาล เช่น ให้บางคดีสามารถสิ้นสุดที่ศาลอุทธรณ์ หรือบางคดีอาจให้เสนอให้ศาลฎีกาได้เลย โดยไม่ต้องเสนอไปที่ศาลอุทธรณ์ก่อน เป็นต้น จึงเห็นควรมอบให้กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับไปพิจารณา เพื่อเป็นการชะลอการฟ้องคดี และช่วยให้คดีไม่รกศาล ตลอดจนยุติคดีบางคดี โดยไม่ต้องเสนอศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาตามลำดับที่ปฏิบัติอยู่เดิม โดยอาจแยกพิจารณาและเสนอแนะมาตรการที่เห็นสมควรไปยังรัฐบาลก็ได้

๓. สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ ประกอบกับได้พิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลเป็นเวลา ๓ ปี ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และวุฒิภาวะพอที่จะพิจารณาพิพากษาคดี แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาครบองค์คณะ ทำให้ศาลยุติธรรมมีอัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นไม่เพียงพอในการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาชั่วคราวที่เกิดขึ้นในระยะแรกเท่านั้น จึงไม่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ควรจะกำหนดในลักษณะบทเฉพาะกาล โดยกำหนดให้ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับ และเป็นกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นในทางราชการ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ แต่ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนดด้วย ซึ่งเมื่อปัญหาดังกล่าวผ่อนคลายลงศาลยุติธรรมก็ต้องใช้เงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสอง เช่นเดิมต่อไป

การที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) กำหนดให้ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนั้น เนื่องจากผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมชี้แจงว่า ถ้าใช้ระยะเวลาในการเป็นผู้พิพากษาประจำศาลหนึ่งปี ในทางปฏิบัติจะใช้ระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปี เนื่องจากธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตุลาการจะดำเนินการในวันที่ ๑ เมษายน ซึ่งหากจะใช้เกณฑ์หนึ่งปีทุกเดือน จะทำให้การแต่งตั้งผู้พิพากษาประจำศาลไปเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเลื่อนไปเป็นระยะเกือบสองปี ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาการพิจารณาพิพากษาคดีครบองค์คณะและปัญหาคดีค้างพิจารณาได้

๔. ข้อสังเกตพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แก้ไขในแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) เสนอแล้วก็ตาม สำนักงานฯ ขอเรียนข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ ในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เมื่อปี ๒๕๔๓ นั้น มีเจตนารมณ์เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมเป็นที่พึงของประชาชน ในการอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริงและเป็นการสอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวนี้จึงได้สร้างหลักประกันเกี่ยวกับวุฒิภาวะของตุลาการศาลยุติธรรมโดยเฉพาะผู้พิพากษาศาลชั้นต้น โดยการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพื่อให้ตุลาการศาลยุติธรรมเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และวุฒิภาวะพอที่จะพิจารณาพิพากษาคดี และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้ตุลาการศาลยุติธรรมที่จะออกมาพิจารณาพิพากษาคดีตามอำนาจหน้าที่ที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมกำหนดไว้มีประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถในการใช้กฎหมาย การวินิจฉัยคดี มีวุฒิภาวะและความรับผิดชอบเพียงพอในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งได้มีการเพิ่มค่าตอบแทนในอัตราสูงเป็นพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดเงื่อนไขการดำรงตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้มีวุฒิภาวะและความรู้ ความสามารถสูงขึ้นไปด้วย

การขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้นั้น อาจทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างประสบการณ์ให้แก่ตุลาการศาลยุติธรรมโดยเฉพาะผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รวมทั้งจะมีการก้าวกระโดดของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งอย่างมีนัยสำคัญ และการที่ ก.ต. กำหนดดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่อาจเกิดความไม่เป็นธรรมได้

๔.๒ สำหรับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนผู้พิพากษาศาลชั้นต้นนั้น ได้มีการตระหนักถึงปัญหาที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๓๕ (๒) จึงได้กำหนดให้มีผู้พิพากษาอาวุโสทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น รวมทั้งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสำหรับผู้พิพากษาคนเดียว ซึ่งก็ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง และการได้ผู้พิพากษาอาวุโสมาหนึ่งพิจารณาพิพากษาคดีจะเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน และจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันศาลยุติธรรมด้วย

๔.๓ สำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องกำหนดแนวทางในการลดจำนวนคดีชั้นสู่ศาล โดยอาจใช้การระงับข้อพิพาทก่อนนำคดีชั้นสู่ศาล หากใช้วิธีการดังกล่าวได้ก็จะทำให้มีการแบ่งเบาภาระของศาลยุติธรรมลงได้ โดยจะทำให้จำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลลดลง และสามารถแก้ปัญหาอัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมีไม่เพียงพอต่อการนั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะลงได้ และจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายภาครัฐลงด้วย

๔.๔ ในปัจจุบันการที่อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลยุติธรรม และพนักงานอัยการได้รับในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนมาก ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนเป็นอย่างมาก และก่อให้เกิดปัญหา “สมองไหล” จากนักกฎหมายในหน่วยงานของรัฐไปสู่กระบวนการยุติธรรม (ตุลาการศาลยุติธรรมและพนักงานอัยการ) เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของด้านกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐมีอัตราค่าจ้างนักกฎหมายไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย และการปฏิบัติงานด้านกฎหมายในหน่วยงานของรัฐเป็นการปฏิบัติงานด้านกฎหมายมหาชน เนื่องจากการออกคำสั่งหรือการออกกฎกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) หากการปฏิบัติงานในด้านนี้มีอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานของรัฐในภาพรวม และเรื่องดังกล่าวจะเป็นปัญหาเช่นนี้ต่อไปหากยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนให้ถูกทิศทาง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๖

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับ หลักการ

เนื่องจากปัจจุบันจำนวนผู้พิพากษามีเพียง ๓,๐๐๐ กว่าอัตรา แต่จำนวนคดีทั่วประเทศมีจำนวนมาก ทำให้การพิพากษาอรรถคดีเป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้มีจำนวนคดีค้างอยู่ที่ศาลเป็นจำนวนมาก กอปรกับรัฐธรรมนูญบัญญัติให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาครบองค์คณะ และเมื่อรัฐธรรมนูญใช้บังคับครบห้าปี ศาลยุติธรรมต้องจัดให้มีผู้พิพากษานั่งพิจารณาพิพากษาคดีครบองค์คณะ เป็นเหตุให้อัตรากำลังผู้พิพากษาศาลชั้นต้นไม่เพียงพอ

โดยแนวทางแก้ไขตามร่างกฎหมายนี้ก็คือภายในระยะเวลา ๕ ปี ที่กฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ แต่ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด ซึ่งต้องเน้นเรื่องคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยเหตุนี้การดำเนินการตามร่างกฎหมายดังกล่าวจะเป็นแนวทางแก้ไขวิธีหนึ่ง โดยมอบความไว้วางใจให้ ก.ต. เป็นผู้ควบคุมคุณภาพผู้พิพากษาด้วยกันเอง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์

๒. สรุปประเด็นสำคัญ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง
ไม่มีการอภิปราย

ในการกำหนดให้มีผู้พิพากษาขึ้นพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นองค์คณะถือเป็นสิ่งที่ถูกต้องและจำเป็นเพื่อที่จะได้มีการกลั่นกรองและพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความละเอียดรอบคอบ ซึ่งศาลยุติธรรมจะต้องอนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ตลอดจนเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยอีกทางหนึ่ง แต่เนื่องจากในปัจจุบันศาลยุติธรรมมีข้อจำกัดทางด้านบุคลากร ทำให้ไม่สามารถจัดตุลาการให้ทำหน้าที่ครบองค์คณะได้ ซึ่งมาตรการขอขยายหรือลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาลเพื่อแต่งตั้งขึ้นสู่ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นแต่เพียงอย่างเดียว มิใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาได้เสร็จเด็ดขาด ศาลยุติธรรมสมควรที่จะต้องคิดค้นหามาตรการหรือวิธีการแก้ไขปัญหาคาดแคลนตุลาการในระยะยาวไว้ด้วย เช่น จัดให้มีการสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาในแต่ละปีบ่อยขึ้น การเร่งรัดตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบให้มีความรวดเร็วขึ้น การเพิ่มหลักเกณฑ์หรือกำหนดให้มีคะแนนเกี่ยวกับความประพฤติหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ที่มีใช้เฉพาะแต่ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ ซึ่งถ้าศาลยุติธรรมได้มีการจัดทำแผนหรือมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนอัตรากำลังบุคลากรอย่างเป็นระบบแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ เพื่อจะได้ไม่ต้องกลับมาขอขยายระยะเวลาในบทเฉพาะกาลเช่นนี้อีกต่อไป

มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอขอแก้ไขข้อความในข้อสังเกตของคณะกรรมการการ และการคณะกรรมการได้แก้ไขข้อความในข้อสังเกตใหม่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นดังนี้

“ในการกำหนดให้มีผู้พิพากษาขึ้นพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นองค์คณะถือเป็นสิ่งที่ถูกต้องและจำเป็นเพื่อที่จะได้มีการกลั่นกรองและพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความละเอียดรอบคอบ ซึ่งศาลยุติธรรมจะต้องอนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ตลอดจนเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยอีกทางหนึ่ง แต่เนื่องจากในปัจจุบันศาลยุติธรรมมีข้อจำกัดทางด้านบุคลากร ทำให้ไม่สามารถจัดตุลาการให้ทำหน้าที่ครบองค์คณะได้ ซึ่งมาตรการขอขยายหรือลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาลเพื่อแต่งตั้งขึ้นสู่ตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นแต่เพียงอย่างเดียว มิใช่มาตรการที่จะแก้ไขปัญหาได้เสร็จเด็ดขาด ศาลยุติธรรมสมควรที่จะต้องคิดค้นหามาตรการหรือวิธีการแก้ไขปัญหาคาดแคลนตุลาการในระยะยาวไว้ด้วย เช่น จัดให้มีการสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาในแต่ละปีบ่อยขึ้น การเร่งรัดตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบให้มีความรวดเร็วขึ้น การเพิ่มหลักเกณฑ์หรือกำหนดให้มีคะแนนเกี่ยวกับความประพฤติหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ที่มีใช้เฉพาะแต่ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ ซึ่งถ้าศาลยุติธรรมได้มีการจัดทำแผนหรือมาตรการแก้ไขปัญหาคาดแคลนอัตรากำลังบุคลากรอย่างเป็นระบบแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ เพื่อจะได้ไม่ต้องกลับมาขอขยายระยะเวลาในบทเฉพาะกาลเช่นนี้อีกต่อไป”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการและการแก้ไขข้อความในข้อสังเกตใหม่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการ เพื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรจะได้ส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๑ วรรคสอง

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๓

กับ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

<p>พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๙๘ ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับการอบรมจากกระทรวงยุติธรรมและการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแล้ว ให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ โดยไม่นำมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับ</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>“มาตรา ๙๘/๑ ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลใช้บังคับและเป็นกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นในทางราชการ ก.ต. อาจมีมติไม่ให้นำระยะเวลาที่ต้องดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นก็ได้ แต่ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นต้องเสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและต้องผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด”</p>

<p>พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม มีอำนาจออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ข้อบังคับนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อมูลทั่วไป *

ปัจจุบันศาลยุติธรรมมีจำนวนผู้พิพากษาทั้งสิ้น ๓,๒๕๕ คน แยกตามชั้น ดังนี้

ชั้น ๕	จำนวน	๑	คน
ชั้น ๔	จำนวน	๔๓๑	คน
ชั้น ๓	จำนวน	๑,๕๗๕	คน
ชั้น ๒	จำนวน	๕๕๘	คน
ชั้น ๑	จำนวน	๓๕๒	คน
ผู้ช่วยผู้พิพากษา (รุ่นที่ ๔๖ และรุ่นที่ ๔๗)	จำนวน	๒๕๔	คน

จำนวนผู้พิพากษา จำแนกตามศาลชั้นต่าง ๆ

ศาลฎีกา	จำนวน	๘๕	คน
ศาลอุทธรณ์	จำนวน	๓๔๖	คน
ศาลชั้นต้น (รวม พ.อาวโส)	จำนวน	๒,๘๓๒	คน
(ไม่รวม พ.อาวโส	๒,๖๘๐	คน)	

จำนวนผู้พิพากษาอาวโสในศาลชั้นต้นทั้งหมด (จำแนกตามปีที่เพิ่มขึ้น)

ผู้พิพากษาอาวโส	จำนวน	๑๕๒	คน
ปี พ.ศ. ๒๕๔๑	จำนวน	๒๕	คน
ปี พ.ศ. ๒๕๔๒	จำนวน	๓๕	คน
ปี พ.ศ. ๒๕๔๓	จำนวน	๓๐	คน
ปี พ.ศ. ๒๕๔๔	จำนวน	๓๓	คน
ปี พ.ศ. ๒๕๔๕	จำนวน	๒๑	คน

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งรองผู้พิพากษาประจำศาล พ.ศ. ๒๕๔๕

* สำนักงานศาลยุติธรรม, ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖.

จำนวนผู้พิพากษาแยกตามชั้นเงินเดือน

ชั้น	ง/ด	ปรจต.	จำนวน(คน)	1 เดือน	12 เดือน	หมายเหตุ
5	64,000	50,000	1	114,000	1,368,000	
4	62,000	42,500	432	45,144,000	541,728,000	
3	59,090	41,500	1029	103,507,110	1,242,085,320	
	57,190	30,000	551	48,041,690	576,500,280	
2	44,910	23,300	72	4,911,120	58,933,440	
	40,790	23,300	143	9,164,870	109,978,440	
	34,810	23,300	221	12,798,110	153,577,320	
	30,810	23,300	163	8,819,930	105,839,160	
	27,160	23,300		-	-	
	25,370	7,900		-	-	
	23,570	7,900	279	8,780,130	105,361,560	
ผู้ช่วยฯ	14,850		222	3,296,700	39,560,400	
	14,850			-	-	
พ.ชวภูโส	64,000	50,000	151	17,214,000	206,568,000	
	62,000	42,500	1	104,500	1,254,000	
			3265	261,896,160	3,142,763,920	
ดะโต๊ะฯ	25,370	7,900	8	266,160	3,193,920	
	บ.ก.				336,000	
	พ.ศ.ร.				25,800	

จำนวนผู้พิพากษาจำแนกตามชั้นศาล

ชั้นศาล	ชั้น เงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำตำแหน่ง	จำนวน
ศาลฎีกา	5	ประธานศาลฎีกา	64,000	50,000	1
	4	รองประธานศาลฎีกา	62,000	42,500	3
		ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา	62,000	42,500	31
		ผู้พิพากษาศาลฎีกา	62,000	42,500	50
ศาลอุทธรณ์	4	ประธานศาลอุทธรณ์/ภาค	62,000	42,500	10
		รองประธานศาลอุทธรณ์/ภาค	62,000	42,500	10
		ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์/ภาค	62,000	42,500	100
		ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์/ภาค	62,000	42,500	227
ศาลชั้นต้น	3	อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	59,090	41,500	11
		รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	59,090	41,500	28
		อธิบดีผู้พิพากษาภาค	59,090	41,500	9
		ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล	59,090	41,500	170
		ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น	59,090	41,500	804
		ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	59,090	41,500	
	2	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	57,190	30,000	626
			44,910	23,300	143
			40,790	23,300	81
			34,610	23,300	303
			30,810	23,300	
				23,300	
			27,180	23,300	
1		ผู้พิพากษาประจำศาล	25,370	7,900	142
			23,570	7,900	137
			21,800	7,900	113
		ผู้ช่วยผู้พิพากษา	18,020		
			14,850		254
		ผู้พิพากษาอาวุโส	64,000	50,000	151
			62,000	42,500	1
			59,090	41,500	
			57,190	30,000	

อายุของผู้พิพากษาประจำศาลในแต่ละวัน

ผู้ช่วยผู้พิพากษา วันที่	จำนวน (คน)	อายุของผู้ช่วยผู้พิพากษา					หมายเหตุ
		25 - 30 ปี	31 - 35 ปี	36 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี	
43	142	64	41	25	12	-	
44	137	41	49	31	15	1	
45	113	51	20	29	12	1	
46	109	76	19	7	7	-	
47	147	46	47	30	22	2	

(สำเนา)

**ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสม
ในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล พ.ศ. 2545**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาลไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล พ.ศ. 2545"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

"คณะกรรมการ" หมายถึง คณะกรรมการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล

"กรรมการ" หมายถึง กรรมการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล

ข้อ 4 ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 การประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล มี 2 ลักษณะ คือ

(1) ประเมินการปฏิบัติงาน จริยธรรม และคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้พิพากษาประจำศาล โดยอธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแห่งศาลที่ผู้พิพากษาประจำศาลปฏิบัติหน้าที่ในขณะนั้น หรือผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

(2) ประเมินการปฏิบัติงานจากการตรวจสำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาประจำศาลตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควร โดยผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการและบุคคลตาม (1)

ข้อ 6 ผู้พิพากษาประจำศาลจะต้องได้รับการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

หมวด 2

คณะกรรมการประเมินความเหมาะสม

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาลแต่ละรุ่นคณะหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน โดย ก.บ.ศ. คัดเลือกจากข้าราชการตุลาการที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ทางตุลาการมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าปี

ห้ามมิให้แต่งตั้งกรรมการบริหารศาลยุติธรรม กรรมการตุลาการ และอนุกรรมการตุลาการประจำชั้นศาลเป็นกรรมการ

ให้มีประธานคณะกรรมการ 1 คน โดยให้กรรมการคัดเลือกกันเอง และให้ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่งตั้งข้าราชการในสำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 2 คน

ข้อ 8 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินผู้พิพากษาประจำศาลว่า มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไปหรือไม่ โดยให้พิจารณาจาก

(ก) การประเมินการปฏิบัติงาน จริยธรรม และคุณลักษณะส่วนบุคคลตามข้อ 5 (1) ความเห็นของผู้ประเมิน ความเห็นของรองอธิบดีและอธิบดีผู้พิพากษา หรือความเห็นของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและอธิบดีผู้พิพากษามาตร

(ข) การประเมินการปฏิบัติงานจากการตรวจสำนวนคดีตามข้อ 5 (2) และความเห็นของผู้ประเมิน

(ค) ข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่คณะกรรมการโดยทางอื่น

ให้คณะกรรมการสรุปผลการประเมินและทำความเห็นในแบบสรุปผลการประเมินและความเห็นของคณะกรรมการท้ายระเบียบนี้

- (2) เรียกบุคคลใดมาให้ด้วยคำหรือส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความเหมาะสม
- (3) จัดให้มีการทดสอบ สัมภาษณ์ หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการประเมิน
- (4) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย
- (5) เสนอผลการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาลต่อเลขาธิการ ก.บ.ศ. เพื่อเสนอ ก.บ.ศ. ดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยให้มีอำนาจเสนอความเห็นในการจัดลำดับอาวุโสเสียใหม่ตามความเหมาะสม
- (6) เสนอความเห็นต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อจัดให้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้พิพากษาประจำศาลเพิ่มเติมในเรื่องที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- (7) เสนอความเห็นต่อ ก.บ.ศ. เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล

หมวด 3

หลักเกณฑ์การประเมินความเหมาะสม

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล

ข้อ 9 เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรให้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล ให้คณะกรรมการดำเนินการดังนี้

- (1) แจ้งอธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแห่งศาลที่ผู้พิพากษาประจำศาลปฏิบัติหน้าที่ในขณะนั้น เพื่อให้เป็นผู้ประเมินการปฏิบัติงาน จริยธรรม และคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้พิพากษาประจำศาล หรือมอบหมายให้ผู้พิพากษาในศาลนั้นเป็นผู้ประเมินแทน
- (2) กำหนดจำนวนสำนวนคดีที่จะฟังตรวจและมอบหมายให้ผู้พิพากษาคงใดคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติงานจากการตรวจสำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาประจำศาล

ผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายตาม (1) ต้องมีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ทางตุลาการมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี และตาม (2) ต้องมีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ทางตุลาการมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

ข้อ 10 ให้ผู้ประเมินตามข้อ 9 (1) ดำเนินการประเมินการปฏิบัติงาน จริยธรรม และคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้พิพากษาประจำศาล กรอกแบบประเมิน และทำความเห็นในแบบประเมินภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ประเมินดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอแบบประเมินต่อรองอธิบดีผู้พิพากษา และอธิบดีผู้พิพากษา หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและอธิบดีผู้พิพากษาศาลตามลำดับ แล้วแต่กรณี เพื่อทำความเห็นในแบบประเมินต่อไป เว้นแต่ในกรณีอธิบดีผู้พิพากษา รองอธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นผู้ประเมินเอง ผู้ประเมินดังกล่าวไม่ต้องทำความเห็นในช่องความเห็นของอธิบดีผู้พิพากษา รองอธิบดีผู้พิพากษา หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในแบบประเมินซ้ำอีก

เมื่ออธิบดีผู้พิพากษาหรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลทำความเห็นแล้ว ให้ส่งแบบประเมินคืนคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 11 ให้ผู้ประเมินตามข้อ 9 (2) ดำเนินการตรวจสอบสำนวนคดี กรอกแบบประเมิน และทำความเห็นในแบบประเมินจากการตรวจสอบสำนวนคดี แล้วส่งคืนคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินการตามวรรคก่อน ให้ผู้ประเมินมีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้พิพากษาประจำศาลผู้รับการประเมินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 12 การประเมินตามแบบประเมินแต่ละตอน ให้ประเมินโดยการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

ดีมาก	5	คะแนน
ดี	4	คะแนน
ปกติ	3	คะแนน
ควรปรับปรุง	2	คะแนน
ต้องปรับปรุง	1	คะแนน

ผลการประเมินให้คำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยโดยใช้จำนวนรวมของคะแนนที่ได้แต่ละตอนเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยจำนวนข้อการประเมินของแต่ละตอน

ข้อ 13 ผู้พิพากษาประจำศาลที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การประเมินการปฏิบัติงานแต่ละแบบ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป แต่ทั้งนี้ การประเมินข้อที่มีหมายเหตุแสดงไว้ในแบบประเมิน ต้องได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ขึ้นไป

(2) การประเมินจริยธรรม ต้องได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.0 ขึ้นไป

(3) การประเมินคุณลักษณะส่วนบุคคลต้องได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป

(4) ความเห็นของผู้ประเมิน ความเห็นของรองอธิบดีผู้พิพากษาและอธิบดีผู้พิพากษา หรือความเห็นของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและอธิบดีผู้พิพากษาศาล และข้อเท็จจริงที่ปรากฏแก่คณะกรรมการโดยทางอื่น ไม่มีข้อเสียหาย

ในกรณีที่ผลการประเมินของผู้พิพากษาประจำศาลคนใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่าผู้พิพากษาประจำศาลผู้นั้นสมควรผ่านการประเมินหรือไม่ หากเห็นสมควรให้ผ่านการประเมิน ให้แสดงเหตุผลโดยละเอียดในแบบสรุปผลการประเมินและความเห็นของคณะกรรมการประเมินในช่องความเห็นเพิ่มเติม

ให้คณะกรรมการแจ้งผลการประเมินให้อธิบดีผู้พิพากษาหรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลและผู้พิพากษาประจำศาลทราบเป็นรายบุคคลทุกครั้ง

ข้อ 14 ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ ก.บ.ศ. พร้อมข้อมูลที่ได้จากการประเมินทั้งหมด หากปรากฏว่าผู้พิพากษาประจำศาลผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ในข้อ 13 ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ ก.บ.ศ. ว่า ผู้พิพากษาประจำศาลนั้นมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไปในลำดับอาวุโสเดิมหรือลำดับอาวุโสใหม่ แต่หากผู้พิพากษาประจำศาลไม่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ ก.บ.ศ. เพื่อให้ ก.บ.ศ. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 16 วรรคสอง ต่อไป

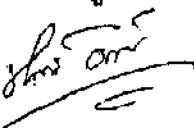
ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) สันติ ทักกราล

(นายสันติ ทักกราล)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

สำเนาถูกต้อง

(นายประพันธ์ อินทรวสาร)

นิติกร 3

ภาคผนวก

:

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๓

(๑)

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑
- (๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑
- (๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓
- (๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

- (๕) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘
 - (๖) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๑
 - (๗) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๖
 - (๘) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๘
- มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลยุติธรรม

“เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

“คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

“ก.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ได้แก่

(๑) ข้าราชการตุลาการ คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีรวมตลอดถึงผู้ช่วยผู้พิพากษา และข้าราชการผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

(๒) ตะโตะยุติธรรม คือ ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม

(๓) ข้าราชการศาลยุติธรรม คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจหน้าที่ในทางธุรการซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม

มาตรา ๑ อัตรารายเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๕๒ การโอนข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการโอนพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการหรือคณะตุลาการอาจทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจโดยสำนักงานศาลยุติธรรมทำความตกลงกับเจ้าสังกัด

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมาตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการตุลาการหรือคณะตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าการโอนนั้นจะได้กระทำก่อนหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ บำเหน็จบำนาญของข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมผู้ใดถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องออกจากราชการเพราะเหตุทุพพลภาพตามมาตรา ๓๕ ก.ค. หรือคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะพิจารณาเลื่อนชั้นหรือขึ้นเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้

มาตรา ๑๐ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและผู้พิพากษาสมทบตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒

ข้าราชการตุลาการ

ส่วนที่ ๑

การบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ ตำแหน่งข้าราชการตุลาการมีดังนี้ ประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธาน

ศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาประจำศาลและผู้ช่วยผู้พิพากษา

นอกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ก.ต. อาจออกประกาศกำหนดให้มีตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นอีกได้ ตำแหน่งดังกล่าวจะเทียบกับตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่งให้กำหนดไว้ในประกาศนั้นด้วย

ประกาศ ก.ต. ตามวรรคสอง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒ นอกจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๑ ให้มีตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น

การบรรจุ การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๓ ข้าราชการตุลาการให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในศาลฎีกา

(ก) ประธานศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๕

(ข) รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา และผู้พิพากษาศาลฎีกา ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(๒) ในศาลอุทธรณ์

(ก) ประธานศาลอุทธรณ์และประธานศาลอุทธรณ์ภาค ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๔

(ข) รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓-๔

(๓) ในศาลชั้นต้น

(ก) อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๓

(ข) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๒-๓ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของชั้น ๒

(ค) ผู้พิพากษาประจำศาล ให้ได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของชั้น ๑

(๔) ผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ได้รับเงินเดือนในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา โดยให้เริ่มรับเงินเดือนในขั้นต่ำของตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา

ให้ข้าราชการตุลาการได้รับเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งนับแต่วันที่รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดก็ให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งนั้น

มาตรา ๑๔ การบรรจุข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยวิธีการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้หรือการคัดเลือกพิเศษตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้

มาตรา ๑๕ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและได้รับการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมมาแล้วตามระยะเวลาที่ประธานศาลฎีกากำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ต. แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผลของการศึกษาอบรมเป็นไปตามมาตรฐานของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นผู้พิพากษา ทั้งนี้ ให้มีการประเมินผลของการศึกษาอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

ในระหว่างการศึกษาอบรมตามวรรคหนึ่ง ผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการต่อไป หรือผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษามาเป็นเวลาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดในวรรคหนึ่งถึงหนึ่งปีแล้ว และผลของการศึกษาอบรมยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ให้ประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการหรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมก็ได้

มาตรา ๑๖ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาผู้นั้นต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล หากปรากฏว่าผู้พิพากษาประจำศาลผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป เมื่อคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเสนอ และ ก.ต. เห็นชอบ ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่มีใช้ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการ และการงดการเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต.

การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๑๒ ไปดำรงตำแหน่งอื่น

การพิจารณาให้ความเห็นชอบของ ก.ต. ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ และประวัติการปฏิบัติราชการของบุคคลนั้น และให้นำความเห็นในเรื่องดังกล่าวของคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๑๘ การโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๗ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากข้าราชการตุลาการผู้นั้น เว้นแต่เป็นการโยกย้ายแต่งตั้งประจำปี การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น หรือเป็นกรณีที่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัยหรือเป็นจำเลยในคดีอาญา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๒๐ ให้ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ได้รับการเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ ภายในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค เมื่ออยู่ในชั้น ๓ มาครบเจ็ดปี ให้เลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๔

(๒) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น เมื่ออยู่ในชั้น ๒ มาครบห้าปี ให้เลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๓ ชั้นต่ำ และเมื่ออยู่ในชั้น ๓ ชั้นต่ำมาครบสามปีแล้ว ให้ได้รับพิจารณาเพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นชั้น ๓ ชั้นสูงสุดได้

ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเทียบกับตำแหน่งใดตาม (๑) หรือ (๒) ก็ให้ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามตำแหน่งนั้น

ให้ปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๑๓ (๓) (ข) และ (ก) และ (๔) สูงขึ้นหนึ่งขั้นทุกปี เว้นแต่เป็นกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดได้รับเงินเดือนในขั้นสูงสุดของขั้นที่ตนดำรงอยู่ ทั้งนี้ โดยไม่มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

มาตรา ๒๑ ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงานชั่วคราวในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการศาลยุติธรรมในตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่ได้โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหกเดือน หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเกินกว่าหกเดือน ประธานศาลฎีกาต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

การสั่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงานชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากข้าราชการตุลาการผู้นั้นด้วย

ห้ามมิให้สั่งให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสตามมาตรา ๑๒ ไปช่วยทำงานชั่วคราวตามวรรคหนึ่งในตำแหน่งอื่น

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์แก่ราชการศาลยุติธรรม ให้ข้าราชการตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเดิมต่อไปจนกว่าจะเข้ารับหน้าที่ในตำแหน่งใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นให้คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเดิมต่อไปได้ตามระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๒๓ การโอนข้าราชการตุลาการไปเป็นข้าราชการพลเรือน ข้าราชการศาลยุติธรรม หรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลฎีกาสั่งได้เมื่อข้าราชการตุลาการผู้นั้นยินยอมและ ก.ต. เห็นชอบ

มาตรา ๒๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการไปโดยมิได้มีความผิดหรือมีมลทินหรือมีหมองในราชการ หรือโอนไปเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการฝ่ายอื่น เมื่อยื่นความประสงค์จะขอกลับ หรือโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการโดยรับเงินเดือนไม่สูงกว่าขณะพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกาสั่งบรรจุได้เมื่อ ก.ต. เห็นชอบ และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตุลาการผู้พ้นจากตำแหน่ง โดยโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม ที่ยื่นความประสงค์ขอโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการด้วย เว้นแต่

ข้าราชการตุลาการซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมจะขอโอนกลับเข้ารับตำแหน่งข้าราชการตุลาการโดยให้คงอยู่ในลำดับอาวุโสที่เคยครองและได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในชั้นและขั้นเดียวกับข้าราชการตุลาการที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการก็ได้

มาตรา ๒๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อผู้นั้นพ้นจากราชการทหารโดยไม่มีความเสียหาย และประสงค์จะกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการตุลาการโดยได้รับเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ในขณะที่ไปรับราชการทหารนั้น ให้ยื่นคำขอภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ในกรณีเช่นว่านี้ให้ประธานศาลฎีกาสั่งบรรจุได้เมื่อ ก.ต. เห็นชอบ และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป

ส่วนที่ ๒

การสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ และการคัดเลือกพิเศษ

มาตรา ๒๖ ผู้สมัครสอบคัดเลือก ผู้สมัครทดสอบความรู้ หรือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) ผู้สมัครสอบคัดเลือกหรือผู้สมัครทดสอบความรู้ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- (๔) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- (๕) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๖) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินพันตัว
- (๗) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
- (๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๘) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการหรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในระเบียบของ ก.ต. และ

(๑๑) เป็นผู้ผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจโดยคณะกรรมการแพทย์จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ซึ่ง ก.ต. กำหนด และ ก.ต. ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการแพทย์แล้วเห็นสมควรรับสมัครได้

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบคัดเลือก ผู้สมัครทดสอบความรู้ หรือผู้สมัครเข้ารับการศึกษาพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ ก.ต. มีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครสอบคัดเลือก สมัครทดสอบความรู้ และสมัครเข้ารับการศึกษาพิเศษ

มาตรา ๒๗ ผู้สมัครสอบคัดเลือกตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติและได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนิติศาสตรบัณฑิต หรือสอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(๒) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และ

(๓) ได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายเป็นจำศาล รองจำศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือพนักงานคุมประพฤติของศาลยุติธรรม พนักงานอัยการ นายทหารเหล่าพระธรรมนูญ ทนายความ หรือประกอบวิชาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ทั้งนี้ ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพนั้นๆ ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครสอบคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้สมัครทดสอบความรู้ตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติและได้ประกอบวิชาชีพดังต่อไปนี้

(๑) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และ

(๒) มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือสอบไล่ได้ปริญญาเอกทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่ง ก.ต. รับรอง

(ข) สอบไล่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรทางกฎหมายจากต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรเดียว ไม่น้อยกว่าสองปีหรือหลายหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่าสองปี ซึ่ง ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาดริ และ ได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ค) สอบไล่ได้ปริญญาโททางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่ง ก.ต. รับรอง และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ง) เป็นนิติศาสตรบัณฑิตชั้นเกียรตินิยมและได้ประกอบวิชาชีพเป็นอาจารย์ในคณะ นิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

(จ) เป็นนิติศาสตรบัณฑิตและเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้ประกอบวิชาชีพทาง กฎหมายในตำแหน่งตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกปี และเลขาราชการสำนักงานศาล ยุติธรรมรับรองว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถดีและมีความประพฤติดีเป็นที่ไว้วางใจว่า จะปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการได้

(ฉ) สอบไล่ได้ปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาที่ ก.ต. กำหนด และเป็นนิติศาสตร บัณฑิต และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ (๓) หรือได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

(ช) สอบไล่ได้ปริญญาดริหรือที่ ก.ต. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาดริในสาขาวิชาที่ ก.ต. กำหนด และได้ประกอบวิชาชีพตามที่ ก.ต. กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี จนมีความรู้ความเชี่ยวชาญใน วิชาชีพนั้นและเป็นนิติศาสตรบัณฑิต

ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพตาม (๒) (จ) (ฉ) และ (ช) ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครทดสอบความรู้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษตามมาตรา ๒๖ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณวุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

(ข) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ห้าปี

(ค) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญหรือข้าราชการประเภทอื่นในตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(ง) เป็นหรือเคยเป็นทนายความมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

(๓) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ดีเด่นในสาขาวิชากฎหมายตามที่ ก.ต. กำหนด และ

(๔) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ และทัศนคติที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการ

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ เมื่อสมควรจะมีการสอบคัดเลือก ทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษเมื่อใด ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอ ก.ต. เพื่อมีมติให้จัดให้มีการสอบคัดเลือกทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษ ให้ ก.ต. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกการทดสอบความรู้ และการคัดเลือกพิเศษ ตลอดจนการกำหนดอัตราส่วนการบรรจุระหว่างผู้ที่สอบคัดเลือกได้ ผู้ที่ทดสอบความรู้ได้ และผู้ผ่านการคัดเลือกพิเศษ

เมื่อได้ประกาศผลการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือกพิเศษแล้ว ก.ต. อาจมีมติให้บัญชีสอบคัดเลือก ทดสอบความรู้ หรือคัดเลือกพิเศษคราวก่อนเป็นอันยกเลิกก็ได้

ระเบียบตามวรรคสอง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๑ ให้ผู้สอบคัดเลือกที่ได้คะแนนสูงได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ก่อนผู้ที่ได้รับคะแนนต่ำลงมาตามลำดับแห่งบัญชีสอบคัดเลือก หากได้คะแนนเท่ากันให้จับสลากเพื่อจัดลำดับในระหว่างผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้น

ผู้สอบคัดเลือกคนใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ หรือขาดคุณวุฒิ หรือมิได้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นบุคคลที่ ก.ต. เห็นว่ามีชื่อเสียงหรือความประพฤติ หรือเหตุอื่นๆ อันไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ ให้ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการตามผลการสอบคัดเลือกนั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับการบรรจุและแต่งตั้งผู้ผ่านการทดสอบความรู้ และนำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับการบรรจุและแต่งตั้งผู้ผ่านการคัดเลือกพิเศษโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๒ ข้าราชการตุลาการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) คาย
- (๒) ได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผลตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง และวรรคสี่
- (๓) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๔) โอนไปรับราชการฝ่ายอื่น
- (๕) ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- (๖) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕
- (๗) ถูกสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก
- (๘) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการซึ่งมิใช่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาตาม (๑) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ ถ้าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง พระบรมราชโองการดังกล่าวให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกจากราชการ วันโอน หรือวันที่ถูกถอดถอนจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๓ ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการให้ยื่นหนังสือขอลาออก และเมื่อประธานศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ลาออกแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันอนุญาต ในกรณีนี้ ประธานศาลฎีกามีอำนาจที่จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันขอลาออกได้ หากเห็นว่ากรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบ และเมื่อครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งแล้วให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง

ถ้าประธานศาลฎีกาไม่ได้อนุญาตให้ลาออกและไม่ได้ยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกตามวรรคหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ขอลาออก ให้การลาออกมีผลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนั้น

ในกรณีที่ประธานศาลฎีกาประสงค์จะลาออก ให้แจ้งเป็นหนังสือแก่ ก.ต. และเมื่อ ก.ต. ได้อนุญาตแล้วให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเพื่อดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อประธานศาลฎีกาหรือ ก.ต. แล้วแต่กรณี และให้การลาออกมีผลนับแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

มาตรา ๓๔ ข้าราชการตุลาการผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณวุฒิ หรือมิได้ประกอบวิชาชีพตามที่กำหนดในการสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ใช้อยู่ในเวลาสมัครตั้งแต่วันสมัครเข้ารับราชการหรือ ตั้งแต่ก่อนได้รับการบรรจุ ให้ประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของ ก.ต. สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์ อื่นใดที่ได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ผู้นั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ

มาตรา ๓๕ เมื่อประธานศาลฎีกาเห็นสมควรให้ข้าราชการตุลาการผู้ใดออกจากราชการเพื่อ รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน เหตุทุพพลภาพ หรือเหตุรับราชการนานตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ ให้กระทำได้ด้วยความเห็นชอบของ ก.ต.

การสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ แล้ว ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและดำเนินการ สอบสวนตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวด ๕ และไม่ได้ความเป็นสัตย์ว่ากระทำผิดที่จะ ต้องถูกสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก แต่เห็นว่าผู้นั้นมีมลทินหรือมีหมองหากให้รับราชการ ต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

(๒) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นบกพร่องต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติ หน้าที่ราชการ หรือประพฤตินั้นไม่สมควรที่จะให้คงเป็นข้าราชการตุลาการต่อไป

(๓) เมื่อข้าราชการตุลาการนั้นเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ แต่ไม่ถึง เหตุทุพพลภาพ หรือ

(๔) เมื่อปรากฏว่าข้าราชการตุลาการนั้นขาดสัญชาติไทย ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๒๖ (๑๐) หรือไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการ การเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมวด ๓

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ก.ต.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิสิบสองคน ซึ่งข้าราชการตุลาการเว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล ดังนี้

(ก) ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนสี่คน

(ข) ศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวนสี่คน

(ค) ศาลชั้นต้น ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการผู้มีอาวุโสสูงสุดหนึ่งร้อยคนแรกในศาลชั้นต้น ซึ่งมีข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส จำนวนสี่คน

(๓) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒีสองคน ซึ่งวุฒิสภาเลือกจากบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕

สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นตามมาตรา ๒๑ ให้มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในชั้นศาลซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีเงินเดือนอยู่ในชั้นศาลนั้นในขณะที่จัดให้มีการเลือก

ห้ามมิให้กรรมการบริหารศาลยุติธรรมเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในคราวเดียวกัน

ให้เลขธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ และให้ ก.ค. แต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๗ ให้ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้เลขานุการ ก.ค. เป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ภายในหกสิบวันก่อนวันครบกำหนดตามวาระ

(๒) ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลงก่อนครบกำหนดตามวาระ เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งที่ว่างลงนั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่สั่งให้ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้ หรือ

(๓) ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานศาลฎีกาได้รับหนังสือแจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการตุลาการซึ่งทำให้ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลงตามมาตรา ๔๑ (๔) เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งที่ว่างลงนั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่สั่งให้ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

การเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้เลขานุการ ก.ต. จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือก โดยแยกประเภทตาม (ก) (ข) และ (ค) ส่งไปประกาศยังศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลชั้นต้น และให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการเลือกไปด้วย

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือกประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงาน ศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ชั้นศาลละสองคน ซึ่งประธานศาลฎีกาเป็นผู้คัดเลือก เป็นกรรมการ มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสองการตรวจนับคะแนนและประกาศผลการเลือก ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการช่วยดำเนินการได้

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลฎีกาได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ เมื่อจะต้องมีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้ประธานศาลฎีกาแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ภายในสี่สิบห้าวันก่อนวันครบกำหนดตามวาระ หรือ

(๒) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลงก่อนครบกำหนดตามวาระ

การเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้วุฒิสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ต้องเลือกเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเลือกต่อไป

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) เข้ารับหน้าที่เมื่อประธานศาลฎีกาได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙)

(๒) ไม่เป็นบุคคลตามมาตรา ๕๙ (๕) หรือ (๖)

(๓) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๔) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๕) ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือศาลอื่น

(๖) ไม่เป็นทนายความ ข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการอัยการ

(๗) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๘) ไม่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงาน ลูกจ้าง หรือดำรงตำแหน่งใดในรัฐวิสาหกิจ

(๙) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๔๐ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้เกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๐ กรรมการตุลาการศาล ยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ยื่นหนังสือลาออกต่อประธานศาลฎีกา

(๓) กระทำผิดวินัยนับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษทางวินัย ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาล ยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๔) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโส หรือพ้นจากตำแหน่ง ข้าราชการตุลาการ หรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการในชั้นศาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในเวลาที่ได้รับเลือก ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒)

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๘ ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓)

(๖) ถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๒

(๗) ขาดการประชุมเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุม ก.ต.

ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิให้ ก.ต. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๔๒ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใดมีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขอบังคับ คุณธรรมและจริยธรรม หรือกระทำการอันมีมูลเป็นความผิดทางวินัย ถูกกล่าวหา หรือกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดทางวินัย ข้าราชการตุลาการไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนข้าราชการตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาเข้าชื่อกันขอให้ถอดถอนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้

มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งคราวหนึ่ง ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของข้าราชการตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และการออกเสียงลงคะแนนต้องกระทำโดยวิธีลับ

ผู้ใดถูกถอดถอนจากตำแหน่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มติให้ถอดถอน

มติของข้าราชการตุลาการตามมาตรา ๔๒ ให้เป็นที่สิ้นสุด และจะมีการขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยเหตุเดียวกันอีกไม่ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อมีการเข้าชื่อขอตามมาตรา ๔๒ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการลงมติในกรณีดังกล่าวภายในสามสิบวัน และในระหว่างนี้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นจะทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมิได้

การเข้าชื่อขอและการลงมติตามมาตรา ๔๒ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระ ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

การดำรงตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือที่ดำรงตำแหน่งแทน หากมีกำหนดเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๕ การประชุมของ ก.ต. ต้องมีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของ ก.ต. ถ้าประธาน ก.ต. ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจมาประชุมได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานศาลฎีกาว่างลงหรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ทำการแทนตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมทำหน้าที่กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแทนในระหว่างนั้น แต่จะทำหน้าที่เป็นประธาน ก.ต. ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับเลือกจากที่ประชุม ก.ต. ตามวรรคสอง

ในการประชุมของ ก.ต. ถ้ากรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาห้ามมิให้ผู้นั้นร่วมประชุมและลงมติในเรื่องนั้น แต่หากผู้นั้นได้เข้าประชุมอยู่ก่อนแล้ว และการไม่มีสิทธิร่วมประชุมและลงมตินั้นเป็นการชั่วคราว ก็ให้นับผู้นั้นเป็นองค์ประชุมในเรื่องนั้นด้วย

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนและห้ามมิให้งดออกเสียง ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การลงมติของที่ประชุม ก.ต. ตามวรรคห้า นั้น ห้ามมิให้กระทำโดยวิธีการลงคะแนนลับ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติให้กระทำได้

รายงานการประชุมของ ก.ต. ให้เผยแพร่แก่ข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ ก.ต. จะมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุมในที่ประชุมที่อาจเป็นที่เสียหายแก่ทางราชการ หรืออาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคลใด แต่ต้องจัดทำสำเนารายงานการประชุมของ ก.ต. ให้แก่ข้าราชการตุลาการผู้มีส่วนได้เสียเมื่อข้าราชการตุลาการผู้นั้นร้องขอ

การประชุม การลงมติ และการเผยแพร่รายงานการประชุมของ ก.ต. ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่ ก.ต. กำหนด เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่างลง และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยรีบด่วน ก็ให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมที่เหลือดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องมีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมพอที่จะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๔๗ ให้ ก.ต. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ต. แล้วรายงานต่อ ก.ต. ได้

ให้ ก.ต. แต่งตั้งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลชั้นศาลละหนึ่งคณะ มีอำนาจหน้าที่กลั่นกรองเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการในชั้นศาลนั้นต่อ ก.ต. เพื่อประกอบการพิจารณา

ในกรณีที่จะต้องมีการเสนอเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการลงโทษข้าราชการตุลาการ ให้เลขานุการ ก.ต. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการตามวรรคสองพิจารณาจัดทำความเห็นภายในระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด แล้วรวบรวมความเห็นนั้นเสนอที่ประชุม ก.ต. เพื่อประกอบการพิจารณา

องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ ในกรณีที่ ก.ต. มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขานุการ ก.ต. เป็นผู้เสนอเรื่องต่อ ก.ต. แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่งคนใดที่จะเสนอ

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เลขานุการ ก.ต. หรือเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมต้องดำเนินการตามมติของ ก.ต. ให้ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติ ก.ต.

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ ก.ต. ไม่ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง การโยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามที่เลขานุการ ก.ต. เสนอตามมาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ ก.ต. เสนอแต่งตั้งบุคคลอื่น และในกรณีเช่นว่านี้ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการตามมาตรา ๔๗ อีกครั้งหนึ่ง แล้วเสนอให้ ก.ต. พิจารณาใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ก.ต. มีมติดังกล่าว ในการเสนอครั้งใหม่ห้ามมิให้เสนอบุคคลเดิม

ในการพิจารณาใหม่ของ ก.ต. ถ้า ก.ต. ยังไม่ให้ความเห็นชอบ กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคนหนึ่งคนใดจะเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อให้ ก.ต. มีมติแต่งตั้งก็ได้ แต่มติให้ความเห็นชอบในกรณีนี้จะต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๕๑ ให้ ก.ต. โดยมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมทั้งหมด มีอำนาจวางระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ต. ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นได้

ระเบียบและข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๕
คณะตุลาการ

มาตรา ๕๒ ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นคณะตุลาการ ต้องเป็นมุสลิมและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๑) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐)

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความรู้ในศาสนาอิสลามสามารถที่จะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกได้ และ

(๔) เป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยสอบไล่ได้ประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งคณะตุลาการให้กำหนดโดยระเบียบ ก.ต.

ในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งคณะตุลาการนั้น ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอรายชื่อให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๕๑ วรคสอง พิจารณาทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ต. เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. แล้ว ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ให้คณะตุลาการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามวรรคสามได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต. กำหนด และให้ปรับอัตราเงินเดือนคณะตุลาการสูงขึ้นหนึ่งขั้นทุกปี เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะตุลาการใดได้รับเงินเดือนในขั้นสูงสุดอยู่แล้ว ทั้งนี้ โดยไม่มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

มาตรา ๕๓ การออกจากราชการของคณะตุลาการ ให้เลขาธิการ ก.ต. เสนอต่อ ก.ต. เพื่อให้ความเห็นชอบ เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้สั่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบ ก.ต.

การแต่งตั้งคณะตุลาการไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม หรือโอนไปเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลฎีกาสั่งได้เมื่อคณะตุลาการผู้นั้นยินยอมและ ก.ต. เห็นชอบ

มาตรา ๕๔ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๕ วินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์ มาใช้บังคับแก่คณะตุ้ติธรรม

ในกรณีที่คณะตุ้ติธรรมถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่มีโทษถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวนหรือสั่งพักราชการ แล้วแต่กรณี

หมวด ๕

วินัย การรักษาวินัย การลงโทษ และการร้องทุกข์

ส่วนที่ ๑

วินัย

มาตรา ๕๕ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้โดยเคร่งครัด และในเวลาพิจารณาพิพากษาคดีต้องอยู่ในมารยาทอันดีงาม ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ใน ส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้

มาตรา ๕๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้แทนทางการเมืองอื่นใด ข้าราชการตุลาการจะเข้าเป็นตัวแทนกระทำการ ร่วมกระทำการหรือสนับสนุนในการโฆษณาหรือชักชวนใดๆ ไม่ได้

มาตรา ๕๗ ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหาย แก่ราชการ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ข้าราชการตุลาการต้องไม่รายงานเท็จต่อข้าราชการตุลาการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเหนือตนขึ้นไป การรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องบอก ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

มาตรา ๕๘ ข้าราชการตุลาการต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้ง หน้าที่ราชการมิได้

มาตรา ๕๙ ข้าราชการตุลาการต้อง

(๑) ไม่เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งหน้าที่ใดในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนอง เดียวกัน

(๒) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา กฎหมาย หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนบริษัท

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดๆ ในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตุลาการตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

(๔) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๖๐ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

ห้ามมิให้ประพฤติตนเป็นคนเสเพล มีหนี้สินรุงรัง เสพของมีเงินมาจนไม่สามารถครองสติได้ เล่นการพนันเป็นอาชีพ กระทำความผิดอาญา หรือกระทำการอื่นใดซึ่งความประพฤติหรือการกระทำดังกล่าวอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๖๑ ข้าราชการตุลาการต้องสุภาพเรียบร้อยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยามบุคคลใดๆ

มาตรา ๖๒ ข้าราชการตุลาการต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการ และจริยธรรมของข้าราชการตุลาการตามที่ ก.ต. กำหนด

มาตรา ๖๓ ข้าราชการตุลาการต้องไม่กระทำการอันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการ

มาตรา ๖๔ ข้าราชการตุลาการต้องอดสาหะและอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๖๕ ข้าราชการตุลาการต้องรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๖๖ ข้าราชการตุลาการต้องไม่เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการพิจารณาพิพากษาคดีของข้าราชการตุลาการอื่น หรือกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้การพิจารณาพิพากษาคดีของข้าราชการตุลาการอื่นขาดความเป็นอิสระหรือความยุติธรรม

มาตรา ๖๗ ข้าราชการตุลาการผู้ใดซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมรู้ว่าผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นกระทำผิดวินัยแล้วไม่รายงานต่อ ก.ต. เพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติใน ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้ หรือไม่จัดการลงโทษตามอำนาจหน้าที่ หรือจัดการลงโทษโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำผิดวินัย

ส่วนที่ ๒
การรักษาวินัย

มาตรา ๖๔ เมื่อข้าราชการตุลาการในศาลใดถูกกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย ให้ข้าราชการตุลาการผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในงานของศาลยุติธรรมนั้นดำเนินการให้มีการสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้น โดยมีซักข่า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต. กำหนด

วิธีการสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้นจะทำโดยให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับชี้แจงเรื่องราวเป็นหนังสือ หรือโดยบันทึกเรื่องราวและความเห็น หรือโดยตั้งคณะบุคคลขึ้นสอบสวนข้อเท็จจริงก็ได้

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่การสอบสวนข้อเท็จจริงในชั้นต้นปรากฏมีมูลว่า ข้าราชการตุลาการใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่มีโทษถึงไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกรรมการซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการและเป็นผู้ซึ่งไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นขึ้นอย่างน้อยสามคนเพื่อทำการสอบสวน

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการถูกฟ้องคดีอาญา ก.ต. จะใช้คำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลเพื่อประกอบการพิจารณาโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

มาตรา ๖๖ ในการสอบสวนตามมาตรา ๖๕ คณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยทราบ โดยไม่ต้องระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก่ข้อกล่าวหาได้ด้วย

หลักเกณฑ์การสอบสวนและวิธีการสอบสวนให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลานั้นก็ให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้งโดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินสิบห้าวัน และต้องแจ้งให้ประธานศาลฎีกาทราบพร้อมทั้งแสดงเหตุที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง แต่ถ้าขยายระยะเวลาแล้วการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จคณะกรรมการสอบสวนจะขยายเวลาต่อไปอีกได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากประธานศาลฎีกา ตามระเบียบที่ ก.ต. กำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดทำรายงานความเห็นเสนอต่อประธานศาลฎีกา และให้ส่งรายงานดังกล่าวต่อเลขาธิการ ก.ต. เพื่อดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง พิจารณากลับกรองเสนอความเห็นภายในระยะเวลาที่ ก.ต. กำหนด

เมื่อ ก.ค. ได้พิจารณารายงานความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนและคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลแล้ว มีมติว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงสมควรไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือมีมติเป็นประการอื่นใด ก็ให้ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้เป็นไปตามมตินั้น

มาตรา ๗๑ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใดๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๗๒ ข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่ ก.ค. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือข้าราชการตุลาการผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อประธานศาลฎีกาหรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ประธานศาลฎีกาจะพิจารณาสั่งลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้ แต่ต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจงก่อน และต้องให้คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง พิจารณากลับกรองเสนอความเห็นและได้รับความเห็นชอบจาก ก.ค. ก่อน

มาตรา ๗๓ ข้าราชการตุลาการซึ่งโอนมาจากข้าราชการศาลยุติธรรม ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันโอนให้ ก.ค. ดำเนินการทางวินัยตามหมวดนี้โดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน ก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วส่งเรื่องไปให้ ก.ค. พิจารณาดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้โดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่งลงโทษทางวินัย ให้ปรับบทความผิดและลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายนั้น แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

มาตรา ๗๔ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ถ้า ก.ค. เห็นว่าจะให้อยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ประธานศาลฎีกาจะสั่งให้พักราชการก็ได้

การให้พักราชการนั้นให้พักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือตลอดเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อสอบสวนหรือคดีถึงที่สุดแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการมิได้กระทำความผิดและไม่มีมลทินหรือมีวิฆเนศก็ให้ผู้นั้นคงอยู่ในราชการตามเดิม

เงินเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรกล่าวหาเป็นหนังสือต่อหรือโดยผู้มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตุลาการผู้นั้นหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการไปแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยสอบสวนหรือพิจารณาโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้เสมือนผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งเพราะตาย

ในกรณีผลการสอบสวนความผิดหนึ่งปรากฏว่าข้าราชการตุลาการผู้นั้นกระทำผิดวินัยแต่ไม่ร้ายแรง ก.ต. จะพิจารณาโทษก็ได้

ส่วนที่ ๓ การลงโทษ

มาตรา ๗๖ โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) งดเลื่อนตำแหน่งหรืองดเลื่อนเงินเดือน
- (๕) ภาคทัณฑ์

การสั่งลงโทษข้าราชการตุลาการในสถานไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกนั้นจะกระทำได้เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ของหมวดนี้แล้ว

มาตรา ๗๗ การไล่ออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังต่อไปนี้

- (๑) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
- (๒) กระทำความผิดอาญาและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) ไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและประเพณีปฏิบัติของทางราชการและจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ และการไม่ถือและปฏิบัตินั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๔) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือ

(๕) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๘ การปลดออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องถูกไล่ออกจากราชการ หรือถึงขั้นที่จะต้องไล่ออกแต่มีเหตุอันควรลดหย่อน หรือต้องคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

มาตรา ๑๙ การให้ออกนั้น ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษได้ เมื่อข้าราชการตุลาการผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องถูกปลดออก หรือถึงขั้นที่จะต้องปลดออกแต่มีเหตุอันควรลดหย่อน

ข้าราชการตุลาการผู้ใดถูกสั่งให้ออกตามมาตรานี้ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงถึงขั้นที่จะต้องไล่ออกปลดออก หรือให้ออก ประธานศาลฎีกาจะสั่งลงโทษงดเลื่อนตำแหน่ง หรืองดเลื่อนเงินเดือนเป็นเวลาไม่เกินสามปี หรือถ้ามีเหตุสมควรปรานีจะสั่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์และจะให้ทำทัณฑ์บนไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ต้องให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง พิจารณาก่อนรองเสนอความเห็นและได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

มาตรา ๒๑ ในคำสั่งลงโทษให้แสดงด้วยว่า ผู้รับโทษนั้นกระทำผิดเรื่องใด ฐานใดในมาตราใด

มาตรา ๒๒ ถ้าปรากฏว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยได้ส่งไปโดยผิดหลงให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษได้ แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเช่นว่านี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ต. ก่อน

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ภายในกำหนดระยะเวลาสองปี นับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษ

มาตรา ๒๓ ผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามหมวดนี้ชอบที่จะขอให้ ก.ต. ทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยได้หากปรากฏหลักฐานชัดเจนในภายหลังว่าผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่ได้กระทำความผิด โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง ภายในสองปี นับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว

ให้คณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประจำชั้นศาลพิจารณาคำร้องที่ยื่นตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำร้อง หากเห็นว่าคำร้องไม่มีเหตุผลที่ ก.ต. จะพิจารณา ทบทวนคำสั่งลงโทษ ให้ยุติเรื่องแล้วแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบเพื่ออุทธรณ์ต่อ ก.ต. ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต. กำหนด หากเห็นว่าคำร้องมีเหตุผลสมควรที่ ก.ต. จะได้พิจารณาทบทวนคำสั่งลงโทษนั้น ให้ส่งเรื่องพร้อมเสนอความเห็นให้ ก.ต. พิจารณา คำวินิจฉัยของ ก.ต. ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ ก.ต. มีมติเปลี่ยนแปลงมติเดิมและมีผลให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยกลับเข้ารับราชการ ในตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.ต. ต่อไป

เงินเดือนของผู้กลับเข้ารับราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

ส่วนที่ ๔ การร้องทุกข์

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ หรือได้รับความเสียหายจากมติประการอื่นของ ก.ต. ให้ผู้นั้น มีสิทธิร้องทุกข์ได้

การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ต. ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง หรือได้รับทราบมติของ ก.ต. คำวินิจฉัยของ ก.ต. ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ ก.ต. มีมติให้ผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด หรือแต่งตั้งให้ผู้ร้องทุกข์ไปดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใด ให้เลขานุการ ก.ต. ดำเนินการ ให้เป็นไปตามมติของ ก.ต. ต่อไป

เงินเดือนของผู้กลับเข้ารับราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๕ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่ อ้างถึงอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และข้าราชการธุรการ ให้ถือว่ากฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม หรือข้าราชการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการตามวรรคหนึ่งว่างลง และมีกรรมการตุลาการเหลืออยู่ไม่พอที่จะเป็นองค์ประชุม ก็ให้กรรมการตุลาการที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อมิให้เสียหายแก่ราชการ

มาตรา ๘๗ ให้เลขาธิการ ก.ต. จัดให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๖ (๒) และ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในศาลหรือหน่วยงานเดิม จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น เว้นแต่

(๑) อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ หรือรองประธานศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี

(๒) ผู้พิพากษาศาลจังหวัด และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับซึ่งเทียบเท่ากับตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัด ให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

มาตรา ๘๙ ในวาระเริ่มแรก การปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ ซึ่งดำรงตำแหน่งใดในชั้นใดและขึ้นเงินเดือน เพื่อรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการชั้นใดและขึ้นเงินเดือนใดสำหรับตำแหน่งนั้น ให้เป็นไปตามที่ ก.ต. กำหนด และเมื่อปรับเข้าชั้นเงินเดือนและชั้นแล้ว ให้ข้าราชการตุลาการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ข้าราชการตุลาการผู้ใดดำรงตำแหน่งใดอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และได้รับเงินเดือนสูงกว่าที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะพึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คงได้รับเงินเดือนในอัตราที่ได้รับอยู่ก่อนจนกว่าจะมีการเลื่อนตำแหน่ง

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่ข้าราชการตุลาการได้รับเงินประจำตำแหน่งสูงกว่าเงินประจำตำแหน่งที่พึงได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๕๑ การปรับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้เข้าชั้นและขั้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ค. กำหนด แต่จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งต่ำกว่าที่รับอยู่เดิมไม่ได้ และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนและขั้นแล้ว ให้ผู้พิพากษาอาวุโสได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการท้ายพระราชบัญญัตินับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๒ ข้าราชการตุลาการผู้ใดเคยดำรงตำแหน่งซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ มีอัตราเงินเดือนสูงกว่าตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะขอกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมที่สูงกว่า ให้ ก.ค. ดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์นั้น เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินงานของราชการศาลยุติธรรม ก.ค. จะให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปพลางก่อนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีเช่นนี้ การพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ก.ค. ต้องคำนึงถึงอาวุโสของข้าราชการตุลาการผู้นั้นที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับประกอบด้วย

มาตรา ๕๓ ผู้ใดเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือคะโด๊ะยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้นั้นเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือคะโด๊ะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ การนับระยะเวลาที่เคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการตำแหน่งใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ค. กำหนด

มาตรา ๕๔ ผู้ใดเป็นคะโด๊ะยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นเป็นคะโด๊ะยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป โดยให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนคะโด๊ะยุติธรรม และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งคะโด๊ะยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้

การปรับอัตราเงินเดือนของคณะตุลาการศาลฎีกาหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้นเพื่อให้รับเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือน คณะตุลาการศาลฎีกาหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ให้เป็นไปตามที่ ก.ค. กำหนด และเมื่อปรับเข้าขั้นเงินเดือนแล้ว ให้คณะตุลาการศาลฎีกาหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้นได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนและบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งคณะตุลาการศาลฎีกาหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้นนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๕ ข้าราชการตุลาการผู้ใดโอนมาจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการตุลาการผู้นั้นได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเดิมที่ได้รับอยู่ โดยให้ปรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการผู้นั้นให้เข้ากับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.ค. กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งผู้ใดประสงค์จะโอนกลับมาเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการโอนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการตุลาการตามวรรคหนึ่งซึ่งไม่ประสงค์จะโอนกลับมาเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม โดยให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนเดียวกันกับของข้าราชการศาลยุติธรรม หากไม่มีอัตราเงินเดือนเดียวกัน ให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนที่สูงกว่าถัดขึ้นไป และหากเงินเดือนเดิมที่ได้รับอยู่สูงกว่าอัตราเงินเดือนสูงสุดของระดับที่ครองอยู่ ก็ให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนสูงสุดของระดับนั้น

มาตรา ๕๖ ข้าราชการตุลาการหรือคณะตุลาการศาลฎีกาหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้นผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยหรือกรณีที่สมควรให้ออกจากราชการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสอบสวน โดยถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การสอบสวนนั้นเป็นอันใช้ได้ หรือในกรณีที่ยังสอบสวนไม่เสร็จก็ให้สอบสวนตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ แต่การพิจารณาและการดำเนินการเพื่อลงโทษหรือให้ออกจากราชการ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ค. กำหนด ทั้งนี้ ก.ค. อาจมีมติให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๘๘ ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับการอบรมจากกระทรวงยุติธรรมและการศึกษาอบรมจากสำนักงานศาลยุติธรรมรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแล้ว ให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ โดยไม่นำมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับ

มาตรา ๘๙ ผู้ที่ได้ยื่นใบสมัครสอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงถือคุณสมบัติ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้มีสิทธิสอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้เพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาคตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ผู้ที่สอบคัดเลือกหรือทดสอบความรู้ได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และบัญชาการสอบคัดเลือกยังมีได้ยกเลิกตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ให้คงมีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาต่อไป เว้นแต่ผู้นั้นเป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ผู้นั้นจะมีสิทธิได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๐๐ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาบรรจุบุคคลซึ่งเคยรับราชการและออกจากราชการ ไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเข้ารับราชการ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจาก ราชการให้เข้าอัตราหรือขั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่กลับเข้า รับราชการ

ในกรณีที่ผู้เข้ารับราชการเป็นผู้ซึ่งออกจากราชการก่อนมีการปรับอัตราเงินเดือนตามพระราช บัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๑ หรือพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้ปรับเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินั้น ๆ เสียก่อน แล้วจึงปรับ เงินเดือนตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ปรับเงินเดือนของผู้ที่กลับเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองให้เข้าอัตราหรือ ขั้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่กลับเข้ารับราชการไม่ได้ ให้ ก.ค. เป็นผู้พิจารณาว่าผู้นั้นสมควรได้รับการบรรจุในอัตราหรือขั้นใด

มาตรา ๑๐๑ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มติ และคำสั่งที่ได้ตราหรือออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มติ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ

ขั้นศาล	ขั้นเงินเดือน	ตำแหน่ง	เงินเดือน	เงินประจำตำแหน่ง	
ศาลฎีกา	๕	ประธานศาลฎีกา	๖๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	
	๔	รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา	๖๒,๐๐๐	๔๒,๕๐๐	
ศาลอุทธรณ์		ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค	๕๕,๐๕๐	๔๑,๕๐๐	
		๓			รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค
		๒			อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ศาลชั้นต้น	๑	ผู้พิพากษาประจำศาล	๒๕,๓๗๐ ๒๓,๕๗๐ ๒๑,๘๐๐	๗,๕๐๐	

(๓๙)

บัญชีอัตราเงินเดือนผู้ช่วยผู้พิพากษา

อัตรา (บาท/เดือน)
๑๖,๐๒๐
๑๕,๘๕๐

บัญชีอัตราเงินเดือนคณะตุ้ะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๒๕,๓๗๐
๒๓,๕๗๐
๒๑,๘๐๐

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งคณะตุ้ะยุติธรรม

อัตรา (บาท/เดือน)
๗,๕๐๐

(๓๕)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการตรากฎหมายกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาศาลยุติธรรม โดยจะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับไม่ได้ ประกอบกับมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้ง การให้พ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน หรือการลงโทษผู้พิพากษาเป็นอำนาจของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม โดยให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชั้นศาลละหนึ่งคณะเพื่อเสนอความเห็นในเรื่องดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณา อีกทั้งมาตรา ๒๗๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็บัญญัติให้มีการตรากฎหมายกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่หรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ นอกจากนี้ ได้มีการตรากฎหมายตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระทั้งในการบริหารงานบุคคล และการงบประมาณ โดยได้นำหลักการเรื่องข้าราชการธุรการหรือข้าราชการศาลยุติธรรมไปบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับดังกล่าวแล้ว สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่ตราขึ้นตามมาตรา ๒๗๕ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้